

(Стратфор, 2.8.2011)

Већ четири дана по објављивању вести о мистериозној смрти војног руководиоца либијских побуњеника, Абдела Фатаха Јуниса, појавило се неколико прича које покушавају да појасне како то да су и он и двојица његових сарадника убијени. Од више тих прича, две су најупорније. По једној – убили су га неки петоколонаша верни либијском вођи Моамеру Гадафију. Друга, опет, тврди да је Јуниса погубила нека источна милиција која није под контролом Привременог националног савета [National Transitional Council – NTC]. Вероватно се никада неће сазнати шта се заиста догодило, али – без обзира на приче – исти је ефект Јунисовог убиства на то како се гледа на NTC. Очигледно да ти побуњеници на које Запад рачуна као на замену Гадафијевом режиму, нису у стању да под својом контролом држе ни своју основну територију на истоку Либије – а да не говоримо да су у стању да владају целом земљом.

Зна се да је Јунис негде средином прошле недеље био опозван са линије фронта око града Марса ел Брега на источној обали ([front line near the eastern coastal town of Marsa el Brega](#)). Такође је познато да је 28. јула вођа NTC-а, Мустафа Абдел-Џалил, званично изјавио да је Јунис убијен. Абдел-Џалил је од тада мењао детаље те званичне приче. Прво је тврдио да је Јуниса, док је био на путу за Бенгази – да би га тамо испитали о "војним стварима" – убила нека "оружана банда". Абдел-Џалил је затим, 30. јула, тврдио да је Јунис упао у заседу тек пошто се у Бенгазију састао са званичницима NTC-а. Абдел-Џалил, који је – као и Јунис – претходно био министар у Гадафијевој влади, каже да не зна ни тачне разлоге због којих је Јунис био опозван са фронта. Међутим, нашироко се прича да се сумњало да Јунис, који је пре свог преласка на страну побуњеника још у првим данима избијања побуне био министар унутрашњих послова [Гадафијеве владе], игра двоструку игру и одржава везу са режимом у Триполију.

Ако је Јуниса заиста убила нека од оружаних групација за које се зна да оперишу независно од побуњеничког NTC-а, онда одмах пада под сумњу оно гледиште које сматра да је NTC једини легитимни представник народа Либије – нека се чак и ради о народу источне Либије.

Либија – опасности "хуманитарног рата"

Пише: Стратфор
четвртак, 04 август 2011 18:05

Три дана по објави Јунисове смрти, један званичник NTC-а изјавио је да су побуњеничке снаге у Бенгазију водиле петочасовну битку са припадницима пете колоне који су се до тада правили да су лојални NTC-у. Мада је званичник NTC-а, Махмуд Шаман, казао да тај догађај нема ничег заједничког са Јунисовом смрћу, то ипак потврђује теорију о петој колони. Међутим, тврдње неколицине других званичника NTC-а отварају још једну могућност. Наиме, ако је Јуниса заиста убила нека од оружаних групација за које се зна да оперишу независно од побуњеничког NTC-а, онда одмах пада под сумњу оно гледиште које сматра да је NTC једини легитимни представник народа Либије – нека се чак и ради о народу источне Либије. Још и горе од тога: има доказа да се те наоружане групације састоје од исламиста (наиме – бивших чланова Либијске исламске борбене групе [[Libyan Islamic Fighting Group](#)]), који су имали своје разлоге да се освете Јунису за његове акције [против њих] док је још био министар унутрашњих послова – а то изазива потпуно нову серију брига онима који су у побуњенике полагали толике наде.

Одлука да се Привремени национални савет одреди за најповољнију замену Гадафијевом режиму је донета у журби – онда када су креатори [западне] политике имали врло мало информација о идентитету побуњеничких снага ([had very little information on the identity of the rebel forces](#)). Нису баш сви похитали да их и формално признају као такве – Французи су били упадљив изузетак у том погледу – али “де факто” признање се догодило оног тренутка

када је НАТО почео бомбардовање Либије, без јавно изнетог циља промене режима у њој ([unspoken name of regime change](#) .)

Оне државе које заиста мисле да је војна победа близу, не говоре отворено о покушајима да се дође до споразума са непријатељем, нити одустају од циља да се као део било ког споразума подразумева да личност у питању [Гадафи] у сваком случају мора да оде из земље.

Било је и раних израза сумњи о природи те опозиције – нарочито оне "обавештајне искрице" (" [flickers of intelligence](#) ") када је врховни савезнички командант НАТО-а у Европи, амерички адмирал Џејмс Ставридис, у марту казао да су у редовима побуњеника вероватно присутни елементи из Ал каиде и Хезболаха. Упркос томе, оне државе које су пропагирале ваздушне ударе су сматрале да је све [то] боље од Гадафија. Па, најзад – то је ипак био рат који је наводно био мотивисан жељом да се заштите цивили... То је био хуманитарни рат ([humanitarian war](#)) који се на крају претворио у отворену политику усмерену на то да се либијски вођа [Гадафи] збаци са власти ([overt policy designed to force the Libyan leader from power](#)

). Авиони НАТО-а сада већ више од четири месеца бомбардују Либију, а Гадафи остаје на власти упркос свим тврдњама да је на ивици пораза ([verge of defeat](#)

). Увек постоји могућност да режим колабира, али самопоузданост оних који су повели ваздушну кампању опада, упркос њиховим јавним тврдњама. Оне државе које заиста мисле да је војна победа близу, не говоре отворено о покушајима да се дође до споразума са непријатељем, нити одустају од циља да се као део било ког споразума подразумева да личност у питању [Гадафи] у сваком случају мора да оде из земље. Француска, САД и Британија су то ипак учиниле.

Либија – опасности "хуманитарног рата"

Пише: Стратфор
четвртак, 04 август 2011 18:05

[Муамар Гадафи: "Либија је у опасности од хуманитарног рата"](#), [Блиц](#), 04.08.2011.